

Дуже часто під час слідчих(розшукових) дій слідчий залучає різного роду спеціалістів, що сприяють більш якісному розслідуванню. До цього списку входять: оперативні підрозділи, інспектори-криміналісти, експерти, дізнавачі, кінологи, вибухотехніки, свідки, лікарі та інші служби.

Отже, розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на тимчасово окупованих територіях, зумовлює необхідність використання спеціальних знань у різноманітних формах, відбір яких зумовлений слідчими ситуаціями та механізмом вчинення правопорушення. Правильний вибір судово-медичних досліджень та інших форм застосування спеціальних знань, їх поєднання, наявність спеціалістів різних галузей знань при складанні експертних комісій, повнота поставлених питань, забезпечення експерта необхідними об'єктами дослідження є однією зі складових. успішного та ефективного розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 10.09.2022 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013, № 9-10,

2. Жербицький В.Г. Пам'ятка з вибухової безпеки. К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 52.

3. Особливості процесуального доказування у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені на тимчасово окупованих територіях: матеріали круглого столу (м. Київ, 26 липня 2016 року). К.: Національна академія прокуратури України, 2016. С. 175.

Павленко Степан Вадимович,

здобувач ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сірий Юрій Миколайович,

т.в.о. заступника директора з навчально-методичної та наукової роботи навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат наук з державного управління

ПРОТИДІЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНСТРУМЕНТІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

В умовах воєнного стану одним з основних завдань органів, які

здійснюють оперативно-розшукову та розвідувальну діяльність є внутрішня безпека країни, протидія кримінальним правопорушенням, підтримання громадського порядку та безпеки. Більшість інформації про кримінальні правопорушення та про осіб, які їх вчиняють, а також аналіз криміногенної ситуації в державі та в певному регіоні можна знайти в відкритих джерелах.

Кримінальний аналіз на основі відкритих джерел – це процес вивчення та аналізу інформації, що розташована в загальнодоступних джерелах, з метою виявлення зв'язків між фактами злочинної діяльності та прогнозування подальшого розвитку цих подій. Фахівцю, який займається кримінальним аналізом, для виконання завдань, пов'язаних з відкритим джерелами інформації (OSINT) та аналізом соціальних мереж (SNA), достатньо мати лише базові навички роботи з комп'ютером та доступ до інтернету. Інструментами такого аналізу є:

- новини: преса, радіо, телебачення;
- веб-контент: сайти, соціальні мережі;
- академічні публікації: статті, конференції;
- офіційні дані: відкриті урядові документи, оголошення

державних закупівель.

Для знаходження інформації можна користуватися різними пошуковими системами, такими як Google, Bing, Yahoo!, Ask, AOL, WebCrawler, Infospace, Info.com, DuckDuckGo. Для пошуку фотографій осіб можна використовувати браузер Google social search, який надає інформацію з Facebook, Twitter, Google+, Instagram, LinkedIn. Також для ідентифікації особи за фото можна використовувати сервіс FaceCheck.ID. Пошук фотографій осіб може бути корисним при складанні досьє на потенційних порушників, осіб що зникли безвісти, за умови наявності повного імені. Пошук імені особи, її акаунтів в соціальних мережах по фото може використовуватися не лише для створення досьє, а також для подання особи у розшук, визначення місця проживання або можливого місця перебування, а також для подальшого використання в закритих системах інформаційного пошуку.

За допомогою месенджерів, таких як Viber, Telegram, WhatsApp, Hangouts, можна здійснювати пошук інформації про особу за її номером телефону. У списку контактів можна знайти особу, яка цікавить, а також переглянути її фотографії профілю. Наприклад, у Telegram можна використовувати бот @avinfobot, який надає інформацію про автомобілі за їх реєстраційними номерами, включаючи власника та VIN-код. Також можна дізнатися прізвище людини за її номером телефону в Telegram за допомогою бота @cesspoolNum_bot, який використовує дані з різних джерел, таких як Work.ua, Rabota.ua, і дані додатків на Android.

Існують також додатки, такі як Getcontact, Eyecon, Truecaller, Sync.me, де користувачі можуть підписувати абонентів за власним

бажанням. Це може допомогти уникнути різним видам шахрайства, наприклад, шахрайським дзвінками від працівників банків або від «так званих» родичів, які стверджують, що опинилися у скрутній ситуації. Також ці додатки можуть служити для контрольної перевірки номерів телефонів.

На сайті пошуку роботи <https://www.work.ua> в резюме, яке розміщується, можна знайти інформацію про дату народження, контактні телефони, місця роботи, місця навчання, місце проживання особи, для чого потрібно зайти з акаунта роботодавця.

З точки зору економічних кримінальних правопорушень, для перевірки інформації про певну компанію, в YouControl результати пошуку трансформуються у досьє, в якому відображено інформацію про компанії та ФОП з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також дані з податкової служби.

Для перевірки системи державних закупівель доцільно використовувати ProZorro. OpenDataBot, який є корисним інструментом, що дозволяє знаходити інформацію про українські компанії за їх назвою, кодом ЄДРПОУ, прізвищем та ім'ям директора. За допомогою цього сервісу є можливість відслідковувати реєстраційні дані та судові рішення компаній з метою попередження рейдерських захоплень і контролю контрагентів. Додавши @OpenDataBot до месенджера, можна користуватися його функціоналом для пошуку потрібної інформації. Серед можливостей бота слід відзначити пошук організацій за ЄДРПОУ або назвою, відображення бюджетних трансакцій, аналітику трансакцій та можливість підписки на трансакції організацій. Також важливою послугою є аналіз переможців державних тендерів, який здійснюється «Антикорупційним монітором».

Інформаційні ресурси, доступні через OSINT, дозволяють отримати широкий спектр даних про компанії та осіб, що сприяє виявленню та моніторингу злочинних дій. Аналіз соціальних мереж (SNA) допомагає виявляти зв'язки між злочинцями, їхніми спільниками та організованими групами, що дозволяє правоохоронним органам ефективно втручатися та протидіяти злочинним організаціям.

Таким чином, в умовах воєнного стану інструменти кримінального аналізу стають надзвичайно важливими для протидії кримінальними правопорушенням та відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки та зменшенні кримінальної активності в умовах воєнного конфлікту.